

Uchwała Nr 897.98.2024
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie
z dnia 24 września 2024 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności części uchwały Rady Gminy Zamość

Na podstawie art. 91 ust. 1 w związku z art. 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) - Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie

uchwała, co następuje:

stwierdza się nieważność uchwały nr IV/34/24 Rady Gminy Zamość z dnia 28 sierpnia 2024 r. zmieniająca uchwałę Nr XLI/378/22 Rady Gminy Zamość z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie zarządzenia poboru podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso, w części dotyczącej § 3 w zakresie zapisu "i wchodzi w życie z dniem 10 września 2024 roku", z powodu naruszenia art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461).

UZASADNIENIE

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie po zbadaniu doręczonej dnia 30 sierpnia 2024 r. uchwały Rady Gminy Zamość, o której mowa w sentencji, stwierdziło na posiedzeniu Kolegium w dniu 10 września 2024 r., że zawiera ona w części postanowienia naruszające prawo w sposób istotny.

Badaną uchwałą Rada Gminy dokonała zmian w uchwale Nr XLI/378/22 Rady Gminy Zamość z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie zarządzenia poboru podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso, polegających na wyznaczeniu 8 nowych inkasentów dla sołectw Białobrzegi, Borowina Sitaniecka, Hubale, Lipsko Polesie, Pniówek, Siedliska, Sitaniec Wolica i Skaraszów. W § 3 uchwały Rada postanowiła, że "uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego i wchodzi w życie z dniem 10 września 2024 roku". Uchwała została opublikowana w dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego 2 września 2024 r., pod poz. 4291. W praktyce oznacza to skrócenie, wymaganego przepisem art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, 14 – dniowego okresu poprzedzającego wejście w życie aktu prawnego (tzw. *vacatio legis*). Zgodnie z tym przepisem, akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy.

W uzasadnieniu do uchwały i dodatkowym wyjaśnieniu złożonym przez Wójta Gminy Zamość w dniu 2 września br. wskazano, że powodem skrócenia *vacatio legis* był fakt, iż "w przypadku 8

sołectw (z 35 w Gminie) zmieniły się osoby, którym powierzono sprawowanie mandatu organu wykonawczego. Skutkuje to tym, że w przypadku tych sołectw osoby wymienione w obowiązujących uchwałach nie mogą wykonywać funkcji inkasenta, gdyż nie pełnią już roli sołtysa". W dalszej części uzasadnienia do uchwały wskazano, że "Brzmienie § 3 projektu uchwały ma związek z nadchodzącym (bliskim) terminem płatności III raty podatku tj. 15 września 2024 roku. Wejście w życie uchwały w trybie czasowym 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego uniemożliwiłoby 8 sołtysom realizację poboru podatku. Zaproponowany termin 10 września 2024 r zapobiegnie powstaniu dużego zamieszania społecznego w znacznej części Gminy (1/4 sołectw). Rozwiązanie jest korzystne dla dużej grupy mieszkańców sołectw wpłacających należności podatkowe u sołtysów. Zaznaczyć należy, iż z uwagi na przypadające terminy zebrań wiejskich i wyborów sołtysów wcześniejsze podjęcie uchwały było niemożliwe. Skrócony termin wejścia w życie uchwały nie nakłada na mieszkańców nowych obowiązków, a wręcz umożliwia dotychczasową wpłatę należnych zobowiązań podatkowych u inkasenta w terminie. Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i innych aktów prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz.1461) w uzasadnionych przypadkach uchwały mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż 14 dni".

W ocenie Kolegium Izby, przytoczona wyżej argumentacja nie uzasadnia zastosowania przepisu art. 4 ust. 2 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i innych aktów prawnych, tj. skrócenia ustawowego okresu *vacatio legis*, którego to przepisu, jako wyjątku od reguły, nie należy interpretować rozszerzająco.

Należy zauważyć, że możliwość zapłaty podatku w drodze inkasa, na terenie gminy Zamość, została wprowadzona uchwałą Rady Gminy Nr XLI/378/22 z dnia 24 lutego 2022 r. W uchwale tej imiennie wyznaczono inkasentów dla poszczególnych sołectw (bez wskazania, że są nimi sołtysi tych sołectw). Okoliczność, że wyznaczeni inkasenci pełnili jednocześnie funkcję sołtysów pozostaje bez znaczenia dla realizacji uprawnień inkasenta, co oznacza, że zaprzestanie wykonywania funkcji sołtysa nie pozbawia możliwości wykonywania zadań inkasenta. Przepisy obowiązującego prawa nie przewidują bowiem, że inkasentem podatków gminnych może być jedynie sołtys, a występujące w praktyce połączenie tych zadań ma charakter zwyczajowy. Do ustania uprawnień inkasenta do poboru podatków niezbędna jest zmiana uchwały wyznaczającej inkasentów, jej publikacja i zachowanie właściwego dla aktów prawa miejscowego okresu *vacatio legis*. Oznacza to, że dotychczasowi inkasenci pełnią swoją funkcję do dnia wejścia w życie przepisów zmieniających, wyznaczających nowych inkasentów, a nie do dnia pozostawania sołtysem danego sołectwa. Tym samym podatnicy nie zostali pozbawieni możliwości zapłaty podatku w drodze inkasa. Skrócenie okresu *vacatio legis* skutkowałoby natomiast skróceniem możliwości wykonywania inkasa podatków przez dotychczasowych inkasentów.

Z uwagi na powyższe, w ocenie Kolegium RIO w Lublinie, brak jest podstaw do zastosowania art. 4 ust. 2 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i innych aktów prawnych, stąd uchwała winna wchodzić w życie w ustawowym terminie, tj. po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, który to

termin, jako powszechnie obowiązujący - w miejsce zakwestionowanego przez Kolegium - znajdzie w tej sprawie zastosowanie.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji.

Na tę uchwałę przysługuje Radzie Gminy Zamość prawo wniesienia – za pośrednictwem Kolegium RIO w Lublinie - skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, w terminie 30 dni od daty doręczenia tej uchwały.

Wykonanie uchwały powierza się prezesowi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Lublinie

Piotr Prystupa

Otrzymują:

1. Rada Gminy Zamość
2. Wójt Gminy Zamość